

KORTLÆGNING AF GEVINSTER VED INDDRAGELSE AF TANDPLEJERFAGLIGE KOMPETENCER PÅ HOSPITALERNE

SUNDHEDSKARTELLET, DANSKE TANDPLEJERE OG DANSKE REGIONER

OKTOBER 2020

INDLEDNING

Denne rapport præsenterer resultaterne fra en kortlægning af gevinster ved inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitalerne. Kortlægningen er gennemført af Rambøll Management Consulting (Rambøll) på vegne af Sundhedskartellet, Danske Tandplejere og Danske Regioner.

Kortlægningens formål er at give indsigt i, hvilke gevinster der er for patienter og det øvrige sundhedspersonale ved inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitalerne samt at give et større indblik i tandplejernes opgavevaretagelse på hospitalerne. Kortlægningen har haft fokus på at identificere og analysere udvalgte gode eksempler i Danmark, Sverige og Norge, som viser, hvordan tandplejerfaglige indsatser kan bidrage i opgavevaretagelsen på de kliniske hospitalsafdelinger, fx afdelinger for blodsygdomme og kræftafdelinger.

I rapporten er en analyse af fire udvalgte cases fra Danmark, Sverige og Norge. De udvalgte cases præsenteres i et format, der kan give viden om og inspiration til, hvordan tandplejere kan inddrages på hospitalerne.

Læsevejledning

Rapporten består indledningsvis af et resumé og kortlægningens hovedpointer, efterfulgt af en gennemgang af kortlægningens metodiske tilgang. Herefter beskrives hver af de udvalgte cases i et format, der giver mulighed for at få et grundigt indblik i hver enkelt case, samt hvilke gevinsterne det har for patienter såvel som andre faggrupper på hospitalerne. Afslutningsvis er et bilag, der indeholder en oversigt over projekter, forskningsartikler og organisationer på området.

For hver case beskrives følgende tematikker:

- Beskrivelse af indsatsen
- Patientgruppe
- Organisering
- Implementering
- Gevinster
- Læring til andre

INDHOLDSFORTEGNELSE

03 Resumé og hovedpointer

04 Metodisk tilgang

05 Udvalgte cases

**Case 1: Aarhus
Universitetshospital**

**Case 2: Kungälv
Sygehus**

**Case 3: Haukeland
Universitetssygehus**

**Case 4: Rigshospitalet
og Skolen for
Klinikassistenter og
Tandplejere**

14 Bilag – Kilder og links

RESUMÉ OG HOVEDPUNKTER

Denne kortlægning undersøger, hvilke gevinster der er ved inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitalerne. Dette gøres gennem en analyse af fire udvalgte cases fra Danmark, Sverige og Norge. Formålet med kortlægningen er at give Sundhedskartellet, Danske tandplejere og Danske Regioner en indsigt i, hvilke gevinster der er for patienter og det øvrige sundhedspersonale ved inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitalerne samt at give et større indblik i tandplejernes opgavevaretagelse på hospitalerne.

Tandplejernes organisering, opgaver og patienter

Analysen viser, at inddragelsen af tandplejere på hospitalerne både i Danmark, Sverige og Norge ofte sker på baggrund af forsøgsordninger eller som en understøttende tværgående funktion. Disse ordninger er i langt de fleste tilfælde tilknyttet afdelinger, som har faglige kompetencer inden for tand- og mundhygiejne, fx Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling eller tandklinikker tilknyttet hospitalerne.

Tandplejere på hospitalerne laver forebyggende og sundhedsfremmende behandlinger, fx tandrensninger, paradentosebehandlinger, mindre behandlinger i form af plastfyldninger m.m. Herudover stiller tandplejere diagnose* og udarbejder behandlingsplaner. I de udvalgte cases inddrages tandplejere som en støttende funktion, fx i form af faste ugentligt besøg eller ad hoc-opgaveløsning, på en række forskellige afdelinger på hospitalerne, fx Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling, Afdeling for Blodsygdomme og kræftafdelinger. Tandplejernes primære opgaver består af:

1. Opspore og udrede indlagte patienter med henblik på at udføre tand- og mundpleje eller igangsætte en større tandplejerfaglig indsats, evt. med henvisning til yderligere behandling i tandklinik.
2. Undervisning og sparring med sundhedspersonale med henblik på at skabe større fokus og øget viden om mund- og tandhygiejnes betydning for patienternes sundhed og helbredelsesproces.
3. Tilse, hjælpe og instruere personalet og patienter i relation til tand- og mundpleje under indlæggelse samt varetage kliniske opgaver, fx tandrensning.

Varieret patientgruppe

Patientgruppen, som tandplejere bistår, er varieret, dog kendetegnet ved at have komplekse sygdomsforløb og plejebehov, hvorfor mundhygiejnen ikke altid er første prioritet hverken for patienten eller for sundhedspersonalet. Det er ofte patienter med behov for tand- og mundpleje forud for eller efter større operationer eller omfattende behandlinger. Ligesom det ofte er langtidsindlagte og svage patienter, der har behov for hjælp til at varetage mund- og tandpleje, mens de er indlagt.

Gevinsterne ved inddragelse af tandplejere

Kortlægningen viser, at inddragelsen af tandplejere i pleje og behandling kan have en række gevinster for både patienter, sundhedspersonalet og hospitalerne. Afdækningen af gevinsterne er baseret på kvalitative interviews med én tandplejer eller sygeplejerske fra hver af de fire cases.

Ifølge interviewpersonerne, oplever patienterne en række helbredsmæssige gevinster i form af færre infektioner, fx i munden, og hurtigere behandling. Interviewpersonerne oplever også at på kort sigt kan de tandplejerfaglige indsatser konkret medvirke til at minimere smerter og ubehag, mens de på lang sigt kan bidrage til at reducere senfølger, som konsekvens af ubehandlet tand- eller mundproblematik.

Samtidig oplever interviewpersonerne, at det øvrige sundhedspersonale, herunder social- og sundhedsassistenter og -hjælpere samt læger, i det daglige arbejde har en øget opmærksomhed på patienternes tand- og mundhygiejne samt på egen praksis, på baggrund af tandplejernes involvering. Herudover har sundhedspersonalet en mulighed for sparring med en fagkyndig person om patienternes mund- og tandproblematikker, hvilket også styrker det tværfaglige samarbejde om patienten og bidrager til en styrkelse af det holistisk perspektiv i patientens forløb.

Interviewpersonerne beretter, at inddragelsen af tandplejere på hospitalsafdelinger gør udrednings- og behandlingsmulighederne mere tilgængelige på de enkelte afdelinger. De oplever, at det i resultaterne resulterer i hurtigere behandling af problematikker, fx betændelse, som ellers ville kunne resultere i udsættelse af behandling eller operationer.

TANDPLEJERNES PRIMÆRE OPGAVEVARETAGELSE

Opspore og udrede indlagte patienter med henblik på at udføre tand- og mundpleje eller igangsætte en større tandplejerfaglig indsats, evt. med henvisning til yderligere behandling i tandklinik.

Undervisning og sparring med sundhedspersonale med henblik på at skabe større fokus og øget viden om mund- og tandhygiejnes betydning for patienternes sundhed og helbredelsesproces.

Tilse, hjælpe og instruere personalet og patienter i relation til tand- og mundpleje under indlæggelse samt varetage kliniske opgaver, fx tandrensning.

METODISK TILGANG

Videnskortlægning og litteratursøgning

Indledningsvis er der foretaget en videnskortlægning bestående af en struktureret litteratursøgning med henblik på at skabe overblik over viden og cases med inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitalerne både i Danmark, Sverige og Norge. Videnskortlægningen har haft fokus på at indsamle relevant fag- og forskningslitteratur på området til identificering af interessante cases og/eller relevante aktører på området. Litteratur og viden på området er i høj grad indhentet via videns- og fagpersoner med solidt kendskab til området og i mindre omfang gennem forskningslitteratur. Som led i videnskortlægningen blev der gennemført telefoninterviews af eksplorativ karakter med udvalgte videnspersoner fra Odontologisk Landsdels- og Videncenter og Københavns Universitet, der dels kunne bidrage med faglig viden og dels kunne videregive kontaktoplysninger på relevante aktører på området. Disse aktører blev efterfølgende kontaktet med henblik på at opnå større indsigt og forståelse for de enkelte cases forud for udvælgelsen.

Caseudvælgelse

I samarbejde med projektgruppen (Sundhedskartellet, Danske Tandplejere og Danske Regioner) er der udvalgt fire cases. Der er valgt en række danske cases og for øvrige cases er der opstillet en række udvælgelseskriterier, som bl.a. sikrer, at de enkelte cases foregår i et sundhedssystem, der er sammenligneligt med det danske, samt at casen er fagligt relevant. Konkret har udvælgelseskriterierne været land, afdelingstype, aktualitet, modenhed, sammenlignelighed, indsatsstype og mulige gevinster. Dette er med til at sikre, at de udvalgte cases er varierende med baggrund i de fremskrevne udvælgelseskriterier. De øvrige cases fremgår af bilag.

For at indsamle dybdegående viden om de udvalgte cases er der afholdt semistrukturede telefoninterviews med relevante nøgleaktører i hver case, bl.a. tandplejere i hospitalsfunktion og afdelingssygeplejerske, med det formål at få et mere detaljeret indblik i den enkelte case.

I forbindelse med telefoninterviews er der indhentet yderligere skriftligt materiale, ofte i form af interne arbejdsrapporter, som supplement til publicerede dokumenter fra videnskortlægningen.

Opmærksomhedspunkter

- En opmærksomhed i relation til den valgte metode er den sparsomme erfaring med og viden om inddragelse af tandplejerfaglige kompetencer på hospitaler. Området har få nøglepersoner, særligt uden for Danmark. Det har udfordret den indledende videnskortlægning.
- En øvrig opmærksomhed går på datagrundlaget for de enkelte cases, primært består af kvalitative interviews med én tandplejer eller sygeplejerske fra hver case, suppleret af interne arbejdsdokumenter og andet faglitteratur på området, såfremt dette var tilgængeligt.
- En sidste opmærksomhed er covid-19, som i perioden for kortlægningen har fyldt meget i sundhedsvæsenet både i Danmark, Sverige og Norge, hvilket har udfordret kontakten til relevante projekter.

En bred videnskortlægning og kontakt til forskellige relevante aktører har bidraget til forskelligartede cases, både hvad angår metoden til inddragelse, typen af indsatser samt geografisk spredning.

ARBEJDSGANG

Juni —

Juli —

August —

September —

CASES

AARHUS UNIVERSITETSHOSPITAL

Patientbehandling, opfølgning og vedligeholdelse af mundhygiejne varetages af én fastansat tandplejer på tværs af hospitalets afdelinger til stor gavn for patienter såvel som personale.

Beskrivelse af indsatsen

En fastansat tandplejer varetager en række kliniske opgaver, der primært består i diagnosticering af problematikker i mundhulen, fokusundersøgelser, tandrensning samt forskellige typer af behandlinger. Tandplejeren har særligt fokus på patienters mundhygiejne, herunder udlevering af og instruktion til brug af tandplejehjælpemidler, fx korrekt tandbørstning, til patienter såvel som til plejepersonale.

Tandplejeren kliniske opgaver foregår på flere af hospitalets afdelinger, hvoraf nogle af opgaverne er skemalagte i form af afdelingsbesøg, mens andre opgaver varetages ad hoc ved tilkald fra plejepersonalet på tværs af afdelinger.

Patientbehandling foregår primært på Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling i et ambulatorie. Derudover har tandplejeren sin faste gang på afdelingen for blodsygdomme to formiddage om ugen fra kl. 9.00-11.30, hvor patienter tilses, hjælpes og instrueres i relation til tand- og mundpleje. Ved fund af patologiske tilstande (fx tandbyld, en løs tand, svampe- eller herpesinfektion) og ved behov iværksætter tandplejeren en behandling. Ved behov for tandrensning eller større indgreb henviser tandplejeren patienten til Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling.

På hospitalets øvrige afdelinger inddrages tandplejeren kun ved tilkald fra plejepersonalet, hvor tandplejere ligeledes løser kliniske opgaver og udøver rådgivning til patienter og plejepersonale. Denne mulighed benyttes især på afdelingen for kræftsygdomme. Tandplejeren kan således varetage opgaver på alle hospitalets afdelinger men

størstedelen af patienterne kommer fra de nævnte afdelinger. Desuden kommer mange af patienterne til tandplejeren ambulatorie, fx til kontrol efter tandudtrækning på kæbekirurgisk eller tandrensning, mens de svageste patienter tilses sengeliggende.

Tandplejeren funktion indebærer også en række administrative opgaver, herunder bl.a. koordinering med hospitalets afdelinger, hvor kommunikationen foregår via e-mail, telefon eller mundtligt, enten bilateralt med plejepersonalet eller afdelingssygeplejerskerne. Andre administrative opgaver består i dokumentation af patientbehandling, udarbejdelse af informationsmaterialer, undervisning og vejledning af patienter og plejepersonale.

Tandplejeren funktion indebærer således flere typer af tværfagligt samarbejde med hospitalets forskellige faggrupper, bl.a. kæbekirurger, læger, sygeplejersker, fysioterapeuter og sekretærer.

Jeg diagnosticerer og er med til at sætte behandlinger i gang. Der opstår mange komplikationer omkring mund og slimhinder for patienterne. Nogle gange er det det, der generer dem mest.
-Tandplejer

RAMBOLL

KORT FORTALT

Beskrivelse

Tandplejeren tværgående funktion på hospitalet indebærer en række kliniske patientrettede opgaver, fx patientrådgivning og instruktion til brug af tandplejehjælpemidler, kombineret med undervisning af plejepersonale.

Patientgruppe

Patientgruppen består primært af patienter fra Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling, kræftpatienter, patienter med hjerte- og blodsygdomme eller patienter, der skal organtransplanteres.

Organisering

Tandplejeren er tilknyttet Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling, men har en tværgående funktion på hospitalets øvrige afdelinger.

AARHUS UNIVERSITETSHOSPITAL

Patientgruppen

Patientgruppen er varieret og består bl.a. af patienter fra Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling, kræftpatienter, hjertepatienter, patienter med blodsygdomme, patienter på medicinsk eller på intensivafsnit samt patienter, der skal organtransplanteres.

Mund- og tandkomplikationer varierer afhængigt af patienttypen, men kan fx være slimhindeproblematikker i mundhulen grundet stråleterapi eller svamp forårsaget af medicin. Fælles for flere af patienterne er, at de er såkaldte "fokuspatienter", hvor man fx leder efter en årsag til patientens infektion eller at de forud for et større indgreb (fx operation stråleterapi eller stamcelletransplantation) skal have fjernet dårlige tænder. Samtidig er mange af patienterne generelt svage og har behov for hjælp til at varetage mund- og tandpleje, mens de er indlagt.

Organisering

Tandplejeren har en fuldtidsstilling, der er tilknyttet Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling på Aarhus Universitetshospital, hvorfor tandplejeren refererer til afdelingsledelsen og afdelingssygeplejersken på denne afdeling. Samtidig er det en del af tandplejerens jobbeskrivelse at have en tværgående funktion på hospitalets andre afdelinger, hvor der flere gange i ugen aflægges besøg, primært på afdelingerne for blod- og kræftsygdomme.

Implementering

Siden 1984 har Aarhus Universitetshospital haft en tandplejer ansat med formålet at højne kvaliteten af mundpleje og mundhygiejne hos indlagte patienter, målrettet afdelingerne for blod- og kræftsygdomme. Ifølge den nuværende tandplejer er synliggørelse og udbredelse af kendskabet til tandplejerens funktion en forudsætning for, at plejepersonalet indtænker den tandplejerfaglige indsats i patienternes forløb - og dermed en forudsætning for en bred og vellykket implementering. Ligeledes påpeger tandplejeren, at organisatorisk velvilje og motivation for at tværfagligt samarbejde med tandplejeren

er afgørende, da det for personalet umiddelbart kan opleves som en ekstraopgave at inddrage tandplejeren i deres arbejds gange. Tandplejeren oplever her, at det er en fordel at være organiseret i et team ift. at skabe personlige relationer med personale såvel som patienter.

Gevinster på flere niveauer

De tilsigtede gevinster i denne indsats, at patienterne gennem hjælp og støtte til mundpleje og tandsundhed oplever færre komplikationer, hvilket kan have positiv indflydelse på deres behandling og dermed for deres indlæggelsesdage. Det vil konkret sige, at indsatsen kan bevirke, at behandlinger gennemføres som planlagt og ikke udskydes, der er mindre efterfølgende behandling og muligt mindre brug af antibiotika. Foruden de kliniske gevinster kan patienter, ifølge tandplejeren, opleve at indsatsen har en positiv indflydelse på deres livskvalitet, bl.a. grundet færre tand- og mund gener, og i et mere langsigtet perspektiv undgå social tilbagetrækning, fordi de kan spise/drikke uden komplikationer.

Tandplejeren har flere eksempler på, at indsatsen har gevinster for patienterne, men også gevinster i et fagligt perspektiv. For patienterne handler det bl.a. om, at der bliver taget hånd om eventuelle bivirkninger og ubehag, hvilket har stor betydning for deres livskvalitet, samtidig med at deres behandlinger kan fortsætte som planlagt. For plejepersonalet på afdelingerne handler det om gevinster i form af faglig sparring og konkret hjælp fra en tandplejer. Tandplejere oplever, at plejepersonalet værdsætter samarbejdet og anser det som meget udbytterigt.

Der er en stor gevinst for plejepersonalet, at de kan trække på en fagkyndig person og få tilset problematikken. De har virkelig en stor motivation og lyst til at indgå et samarbejde med mig.

- Tandplejer

LÆRING TIL ANDRE

Tandplejeren oplever...

- At det er en fordel at være i et team, da motivationen for at samarbejde med tandplejeren øges ved en personlig relation.
- At forståelse af vigtigheden af at tage hånd om mund- og tandpleje skal udbredes blandt personale og patienter. Informationsmængden skal tilpasses, så det ikke virker uoverskueligt for personale og patienter, men fastholder deres interesse.
- At udarbejdelse af skriftligt materialer, der tydeliggør tandplejerens kompetencer og opgaver, er vigtig for at konkretisere tandplejerens arbejde.
- At mulighed for at plejepersonalet kan tilkalde hjælp og/eller sparring omkring mund- og tandpleje ad hoc øger brugen af tandplejeren. Denne mulighed betyder, at tandplejeren virker let tilgængelig og er til rådighed, når plejepersonalet har behov.

KUNGÄLV SYGGEHUS, SVERIGE

Tandplejere opsporer og udreder med et forebyggende og palliativt sigte på flere af hospitalets afdelinger, hvor der ved behov henvises til behandling på tandklinik.

Beskrivelse af indsatsen

To tandplejere aflægger rutinemæssigt besøg på flere af hospitalets afdelinger, hvor de varetager en opsporende, udredende og understøttende rolle. De udfører tand- og mundplejeopgaver på afdelingerne med et forebyggende eller palliativt sigte og kan henvise til yderligere behandling på tandklinikken.

De to tandplejere har deres faste arbejdsdag på hospitalets tandklinik, hvor de arbejder fire dage om ugen, mens de én dag om ugen besøger hospitalets andre afdelinger. De besøger fast seks afdelinger for hhv. blodsygdomme, hjertesygdomme, neurologi, psykiatri, medicinsk og geriatri. Tandplejerne besøger tre afdelinger hver, hvor de i gennemsnit bruger 2-3 timer på hver afdeling.

På afdelingerne udpeger personalet patienter, som tandplejeren skal tilse, men tandplejeren laver også selv opfølgende arbejde blandt patienterne. Her konsulterer tandplejeren personalet, fx i forhold til patienternes aktuelle medicinering, hvorefter tandplejeren har en individuel dialog med patienten om de oplevede gener. Såfremt det vurderes, at patienten har gavn af behandling, henvises patienten til tandlægeklinikken, hvor patienten udredes yderligere og eventuel behandling igangsættes. En del af tandplejernes opgave er også at udøve palliativ tand- og mundpleje, der primært består i at symptombehandle samt lindre smerte og ubehag.

Tandplejeren fører egen patientjournal og ved behandling indskrives det også i hospitalets journaler.

En vigtig del af tandplejernes opgave er ligeledes at understøtte afdelingens personale i at opspore og genkende tidlige tegn og symptomer på problemer med tand- og mundhygiejnen. Udover den løbende sidemandsoplæring, afholder tandplejerne en mere formel undervisning om generel tand- og mundpleje for personalet 2-3 gange om året, hvor der bl.a. sættes fokus på tidlig opsporing af symptomer samt typiske årsager til tand- og mundkomplikationer.

Kræftpatienter oplever mange bivirkninger og ofte påvirkes hele kroppen. Munden er også en del af kroppen, men overses... fx får kræftpatienter ofte svamp i munden. Der kommer vi tandplejere og understøtter sygeplejerskernes plejearbejde. Det gælder også for en lang række af andre patienttyper.

– Tandplejer

KORT FORTALT

Beskrivelse

Tandplejerne opsporer og udreder patienter på udvalgte hospitalets afdelinger, primært med et forebyggende og palliativt sigte. Ved behov laves yderligere udredning samt behandling på en tandklinik.

Patientgruppe

Patientgruppen består af patienter fra de udvalgte afdelinger, hvorfor de har forskellige sygdomsforløb. Flere er palliative patienter med nedsat immunforsvar og langtidsindlæggelser.

Organisering

Tandplejerne er forankret i egen tandklinik, men har en tværgående rolle ind i hospitalets andre afdelinger.

KUNGÄLV SYGGEHUS, SVERIGE

Patientgruppen

Patienterne kommer primært fra de afdelinger, tandplejerne ugentlig besøger, hvormed deres sygdomshistorik er forskellig og patientgruppen heterogen. Fælles for flere er, at de er palliative patienter med nedsat immunforsvar og langtidsindlæggelser. Disse patienter oplever ofte komplikationer grundet dårlig tand- og mundhygiejne, fx som bivirkning af deres behandlinger eller medicin. Andre patienter har spisevanskeligheder eller afventer en større operation, hvor forebyggelse eller behandling er nødvendig for at sikre god tand- og mundhygiejne før operation.

Organisering

De to tandplejere er fuldtidsansatte med fast tilknytning til tandklinikken på Kungälv Sygehus. Tandklinikken, der består af 21 ansatte fordelt mellem tandlæger, tandplejere og tandteknikere, betjener hospitalet, bl.a. ved at gøre patienter infektionsfri forud for forskellige operationer og behandlinger. De to tandplejere arbejder på klinikken fire dage om ugen, mens de har en udgående funktion på hospitalets afdelinger én dag om ugen.

Implementering

I mere end 30 år har tandplejere spillet en aktiv rolle på hospitalet, men deres rolle har i årenes løb udviklet sig til at være mere opsporende og understøttende ude på afdelingerne. Der er bl.a. sket en stigning i antallet af afdelinger, som tandplejerne besøger, hvilket den nuværende klinikchef har haft en aktiv rolle i. Dette peger på, at ledelsesopbakning er afgørende for implementeringen. Ifølge tandplejeren er det vigtigt, at de er synlige på hospitalet, hvor de samtidig skal være opsøgende og interagerende med personalet. Det er afgørende, at personalet på afdelingerne får kendskab til tandplejernes kompetencer og ser, at tandplejernes indsats er til gavn for

patienterne, men også understøtter deres eget arbejde.

Gevinster

De tilsigtede gevinster i denne indsats dels at afbøde oplevede komplikationer hos patienter, fx palliative, og dels at sikre gennemførelse af planlagt behandling, hvilket både er en gevinst for patienten og for hospitalet. I indsatsen søges dette opnået gennem opsporing og udredning med et forebyggende eller palliativt sigte. Derudover er formålet, at afdelingspersonalet får styrket deres tandplejerfaglige viden.

Tandplejeren oplever, at de største gevinster findes blandt patienterne. Patienterne oplever, ifølge tandplejeren, en mere helhedsorienteret indsats på hospitalerne, da komplikationer og bivirkninger affødt af deres sygdom eller behandling bliver afhjulpel og behandlet. Det gælder bl.a. kræftpatienter, hvor kemobehandling kan medføre svamp, hvilket tandplejeren kan opspore og behandle. For andre patienter har tandplejernes indsats betydning for, hvor hurtigt de kan komme i behandling for deres primære sygdom. Samlet peger tandplejeren på, at patienterne oplever en lindring af ubehag og smerter, forbedret mundhygiejne og hurtigere behandling, fordi eventuelle komplikationer, fx betændelse, er blevet opdaget og behandlet.

Samtidig oplever tandplejeren, at personalet på afdelingerne får en større opmærksomhed på vigtigheden af god mundhygiejne samt får flere kompetencer til at hjælpe patienterne, når tandplejeren er på afdelingerne, mens personalet også løbende understøttes i at opsporer af patienter, der kan have gavn af tandplejerfaglige indsatser.

LÆRING TIL ANDRE

Tandplejeren oplever at...

- Kontinuerlig kontakt mellem tandplejerne og afdelingspersonalet er vigtigt for at styrke samarbejdet.
- Tandplejerne skal indgå som en aktiv ressource i at understøtte afdelingspersonalets arbejde.
- Tandplejerne skal have kendskab til og indblik i afdelingernes arbejdsgange.
- Tandplejerne skal være tydelige og eksplicite omkring deres fokus, når de tilsær patienter for at opnå en forståelse af deres indsats.

Patienterne får hurtigere hjælp, fx får de lindret deres symptomer fra munden. Det er også med til at forkorte vejen til tandbehandling.
– Tandplejer

HAUKELAND UNIVERSITETSSYGEHUS, NORGE

Forsøgsordning med fokus på opsporing og udredning af patienter for at øge samarbejdet på tværs af afdelinger og styrke det eksisterende odontologiske tilbud til patienter.

Beskrivelse af indsatsen

Som en del af en forsøgsordning er to tandplejere ansat til at lave opsporende arbejde på hospitalets afdelinger, hvor de bl.a. udreder og behandler patienter på afdelingerne eller tandplejernes egne behandlingsrum. I forsøgsordningen er børn på kræftafdelingen en vigtig målgruppe, da disse ikke tidligere har modtaget tandpleje på hospitalet i samme omfang som voksne patienter.

Igennem opsporingsarbejdet får tandplejerne tildelt patienter fra forskellige afdelinger, som udpeger patienter der har behov for tandplejerfaglige indsatser. Det kan fx være hjertepatienter, der har betændelse i hjertet (endokarditis) eller skal forberedes til transplantation, ligesom det kan være patienter fra medicinsk afdeling med infektioner uden kendt årsag eller kræftpatienter, der skal have behandlinger med kendte odontologiske bivirkninger, hvor tandplejerne kan afhjælpe disse.

Foruden det opsporende arbejde har tandplejerne en mere kontinuerlig kontakt med nogle af hospitalets afdelinger. Det gælder bl.a. særligt kræftafsnittet på børneafdelingen, hvor tandplejerne samarbejder med én kræftkoordinator og deltager på afdelingens ugentlige tværfaglige møder, med henblik på bedre koordinering og integrering af deres arbejde i afdelingen. Dette indebærer bl.a. at tandplejerne kan få lov til at lave tandfaglige undersøgelser på børnene i forbindelse med, at de er i narkose grundet behandling for deres primære sygdom. På børneafdelingen varetager de både tilkaldeopgaver og faste opgaver, hvor de følger barnet, hvorfor de også har eget behandlingsrum på afdelingen, så børnene ikke skal flyttes.

RAMBOLL

I forsøgsordningen har der desuden været fokus på at uddanne hospitalets plejepersonale, særligt personalet på børneafdelingen. Der er blandt andet udarbejdet et informationsmateriale i form af en brochure samt en informationsvideo om tand- og mundpleje hos børn og unge, målrettet plejepersonalet. Ligeledes forbereder informationsmaterialer målrettet patienterne, hvor inspiration særlig hentes fra den svenske børnekræftfond.

Derudover er det forsøgt at styrke samarbejdet ved bl.a. at arrangere kurser, møder og seminarer for plejepersonale på hospitalets enkelte afdelinger.

Indsatsen er en del af en større forsøgsordning på fire norske hospitaler, hvor det overordnede formål er at få mere viden om behovet for mund- og tandpleje på hospitaler og undersøge, hvilke patienter der kan drage fordel af tandplejerfaglige indsatser. Forsøgsordningen er startet forskudt på de fire hospitaler, men startede i 2015 på Haukeland Universitetssygehus.

Det kan være vanskeligt at undersøge samt udfører mund- og tandpleje på små børn. Vi har derfor et særligt samarbejde med børneafdelingen, hvor vi kan få lov til at gøre dette, lige inden eller efter deres behandlinger, hvor de er i narkose. Det kræver blot lidt koordinering.

– Tandplejer

KORT FORTALT

Beskrivelse

De ansatte i forsøgsordningen opsporer, udreder og behandler patienter med et fokus på at styrke inddragelsen af de tandplejerfaglige kompetencer på tværs af hospitalets afdelinger. De laver også informationsmateriale målrettet plejepersonalet.

Patientgruppe

Flere af patienterne er alvorligt eller kronisk syge med sammensatte og komplekse behov, der ikke kan varetages hos privatpraktiserende tandlæge. En stor del er hjerte- og kræftpatienter, med særligt fokus på børn og unge med kræft.

Organisering

Forsøgsordningen er tilknyttet kæbekirurgisk afdeling, men drives af Helsedirektoratet.

HAUKELAND UNIVERSITETSSYGEHUS, NORGE

Patientgruppen

Patienterne er ofte alvorligt syge eller har kroniske sygdomme med sammensatte og komplekse behov, der ikke kan varetages hos privatpraktiserende tandlæge. Omkring en tredjedel er hjertepatienter, mens de øvrige patienter kommer medicinske afdeling, kræftafsnittet på børneafdelingen og kræftafdelingen. Endvidere tilses i mindre omfang også patienter fra neurologisk-, gynækologisk-, dermatologisk- eller habiliteringsafdeling*. Patienterne har forskelligrettede problemstillinger, bl.a. infektioner, særlige syndromer eller skal transplanteres eller strålebehandles.

Organisering

To tandplejere er ansat i fuldtidsstillinger i forsøgsordningen, mens det resterende personale er deltid i projektet: Én tandplejer (også uddannet sygeplejerske) (90 pct.), én projektleder, en almindelig tandlæge (20 pct.), en børnetandlæge (40 pct.) og en mundkirurg (20 pct.). Forsøgsordningen er tilknyttet kæbekirurgisk afdeling, hvor hospitalets tandklinik også er forankret, men de har egne behandlingsrum. Der er et tæt samarbejde mellem forsøgsordningen, tandklinikken og kæbekirurgisk afdeling.

Forsøgsordningen har kørt på hospitalet siden 2015, er statsfinansieret og drevet af HelseDirektoratet. Ifølge tandplejerne har det været en fordel, at der allerede var tandlæger og tandplejere på kæbekirurgisk afdeling, og at forsøgsordningen således var et bidrag til at styrke det eksisterende odontologiske tilbud på hospitalet.

Implementering

Siden 1983 har Haukeland Universitetshospital haft en separat tandklinik med tandlæger, tandplejere og sekretær, der er placeret tæt på kæbekirurgisk afdeling.

RAMBOLL

*På habiliteringsafdeling arbejdes der med at støtte udviklingen hos patienter med medfødte eller tidligt erhvervet lidelse, fx handicap eller autisme, der kan føre til udviklingshæmning.

Tandklinikken drives som egen indsats og har et mindre samarbejde med hospitalet, hvor de bl.a. tilses indlagte patienter og har adgang til patientjournaler.

Indsatsen kræver kontinuerlig tydelig introduktion og synliggørelse overfor hospitalets øvrige afdelinger. Samtidig er det væsentligt, at der opnås en anerkendelse af vigtigheden af de tandplejerfaglige forsøg på afdelingerne, hvor også villigheden til at samarbejde på tværs er afgørende for en vellykket implementering.

Gevinster

De tilsigtede gevinster i forsøgsordningen, ifølge projektbeskrivelse, er helt overordnet at opnå en samfundsøkonomisk gevinst ved at opspore, forebygge og behandle eventuelle infektioner eller komplikationer forårsaget af mund- og tandproblemer. Det fremgår ligeledes, at projektet har til hensigt at sikre en mere holistisk og effektiv behandling for patienterne, hvor der bl.a. er fokus på at mindske genindlæggelser. Denne gevinst søges opnået ved et mere systematisk fokus på tandplejerfaglige indsatser.

Tandplejerne i forsøgsordningen oplever, at der er store gevinster for patienterne. Dels i form af patientoplevede gevinster som færre komplikationer, fx ubehag, men også i form af gevinster, som patienterne ikke selv opdager, fx undgåede infektioner. Derudover oplever tandplejerne, at forsøgsordningen har bidraget til et mere systematisk arbejde med tandpleje, hvilket bl.a. er tilvejebragt gennem flere besøg på afdelingerne samt mere fokus på at informere og uddanne plejepersonale på afdelingerne. Tandplejerne i forsøgsordningen tilses flere typer af patienter end de fastansatte tandplejere på hospitalets tilknyttede tandklinik, fx børn, som normalvis er vanskelige at udføre undersøgelser på. Dette indikerer en positiv udvidelse af de tandplejerfaglige indsatser på hospitalet, hvor tandplejerne i højere grad indtænkes i afdelingens arbejdsgange, fx behandlingssituationer hvor børn er i narkose.

LÆRING TIL ANDRE

Tandplejeren oplever at...

- Adgang til journalsystemer på hospitalet understøtter det tværfaglige samarbejdet.
- Det er en fordel at starte implementeringen et sted, hvor det tandplejerfaglige allerede er kendt – fx kæbekirurgisk.
- Det er vigtigt at deltage i kurser, seminarer og møder på afdelingerne for at viden-dele og vedligeholde kompetenceudvikling af personalet
- Det tager tid at etablere et samarbejde. Vær tålmodig!
- Sætte fokus på, at det er for patientens bedste.

Der er store fordele ved at komme ude på afdelingerne og deltage jævnlig i deres møder.
- Tandplejer

RIGSHOSPITALET OG SKOLEN FOR KLINIKASSISTENTER OG TANDPLEJERE (SKT)

Et samarbejde mellem Rigshospitalet og SKT sætter fokus på mundhygiejne på Nefrologisk Afdeling og samtidig arbejder en arbejdsgruppe med implementering og fastholdelse af gode mundhygiejnerutiner.

Beskrivelse af indsatsen

Nefrologisk Afdeling har fokus på information, vejledning og sidemandsoplæring for at fremhæve vigtigheden af mundpleje blandt patienter såvel som plejepersonale. Indsatsen består af to selvstændige elementer, der begge foregår på Nefrologisk Afdeling - hvis patienter er i særlig risiko for at opleve nedsat spyttfunktion og mundtørhed, som har afgørende betydning for at opretholde et sundt miljø i munden.

Det ene element består af en intern arbejdsgruppe, der blev nedsat for at fokusere og optimere arbejdet med mundpleje på afdelingen. Arbejdsgruppen sætter løbende fokus på implementering og fastholdelse af gode mundhygiejnerutiner på Nefrologisk Afdeling blandt patienter såvel som plejepersonale. Dette gøres bl.a. via udvikling af visuelle informationsmaterialer, afholdelse af workshops for arbejdsgruppen samt spørgeskemaundersøgelser til kollegaer i afdelingen.

Arbejdsgruppen er nedsat med to primære formål, hvor det ene handler om at skabe et større fokus på vigtigheden af god mundhygiejne blandt patienter, med hensigten at nedbringe svære komplikationer på sigt, fx huller i tænderne eller syreskader. Succeskriterier for at opnå dette formål indebærer bl.a. udlevering af arbejdsgruppens patientpjece til alle patienter, tilbud om vejledende samtale i relation til mund/tandpleje samt udlevering af tandbørste og tandpasta. Alle plejekrævende patienter skal dertil have hjælp til tand- og mundhygiejne morgen og aften.

Det andet formål handler om, at optimere plejepersonalets fokus, viden og indsats i relation bedre mundhygiejne blandt patienter på afdelingen, samt bedre dokumentation af mundhygiejne i

patientplaner. Der er udarbejdet et kommissorium, der bl.a. beskriver gruppens arbejdsmetode, målbare succeskriterier for gruppens arbejde samt mødestruktur.

Det andet element udgøres af en uges praktik for tandplejerstuderende, hvor de studerende sætter fokus på mundpleje ved aktivt at inddrage patienter og plejepersonale i den praktiske udførelse af mundpleje, bl.a. i form af sidemandsoplæring. De studerende skal derudover afholde undervisning for personalegruppen på Nefrologisk Afdeling med henblik på generel vidensdeling og optimering af mundplejen på afdelingen. De studerende fordeles på afdelingens syv afsnit på, hvorefter de selv i fællesskab med udvalgte sygeplejersker har ansvaret for koordinering, udvikling og tilpasning af forløbet til de enkelte afsnit.

Samarbejdet med SKT har skærpet opmærksomheden og styrket afdelingens forudsætninger for at forbedre viden og handlemuligheder inden for mund- og tandpleje. Arbejdsgruppen er således blevet nedsat som led heri for at fokusere det videre arbejde på afdelingen, hvorfor de to indsatser supplerer hinanden.

Der er løbende fokus på at udvide arbejdet, hvorfor afdelingen i efteråret 2020 har startet projektet Mundsundhed hos nyrepatienter i samarbejde med innovationsprogrammet BioMedical Design*. I projektet har afdelingen fået bevilliget en coach fra BioMedical Design uddannelsen, som bl.a. skal afholde workshops for arbejdsgruppen i efteråret. Ydermere er det afdelingen målsætning på sigt, at få ansat en tandplejer på Nefrologisk Afdeling, ligesom de fx har diætister, fysioterapeuter mv.

RAMBOLL

*BioMedical Design, Novo Nordisk Foundation Fellowship Programme. <https://biomedicaldesign.dk/>

KORT FORTALT

Beskrivelse

Indsatsen består af en arbejdsgruppe, der løbende arbejder med implementering og fastholdelse af gode mundhygiejnerutiner, samt et praktikophold for tandplejerstuderende med fokus på videndeling og sidemandsoplæring.

Patientgruppe

Patienter fra Nefrologisk Afdeling, fx patienter med medicinske nyresygdomme, patienter i dialyse og få patienter med endokronologiske sygdomme.

Organisering

Praktikken er organiseret som et samarbejde mellem SKT og Nefrologisk Afdeling. Arbejdsgruppen er forankret på Nefrologisk Afdeling, men med sygeplejersker fra forskellige afsnit.

RIGSHOSPITALET OG SKOLEN FOR KLINIKASSISTENTER OG TANDPLEJERE (SKT)

Patientgruppen

Patientgruppen består af patienter på Nefrologisk Afdeling, bl.a. patienter med medicinske nyresygdomme, patienter i dialyse og patienter med endokronologiske sygdomme. Disse patienter har mange komplekse problemer, hvorfor mundhygiejnen ikke altid er førsteprioritet hverken for patienten selv eller for personalet. Dette til trods for, at mange patienter lider af forringet spytssekretion og mundtørhed, hvilket er grobund for bakterier. Samtidig har deres mange medicinske præparater, blodtryksproblemer og skæve kalkbalancer også en negativ indvirkning på tand- og mundhygiejnen.

Organisering

Den interne arbejdsgruppen er også organiseret på Nefrologisk Afdeling og består af seks sygeplejersker, der repræsenterer fire forskellige afsnit, for derved at sikre samarbejde på tværs i afdelingen. Arbejdsgruppen mødes flere gange om året. De tandplejerstuderendes praktik er organiseret som et samarbejde mellem SKT og Nefrologisk Afdeling på Rigshospitalet. Praktikken afholdes en uge om året og iværksættes af SKT og en assisterende afdelingssygeplejerske, der bruger nogle øremærkede administrationstimer herpå.

Implementering

Praktikken startede i 2017 efter to års samarbejde mellem SKT og Nefrologisk Afdeling og har siden udviklet sig til at omfatte praktik i alle afdelingens afsnit. Arbejdsgruppen blev efterfølgende nedsat i 2019 som på opfordring fra afdelingens kliniske ledelse for at fastholde det skærpede fokus på mundpleje i forbindelse med praktikken. Sygeplejersken fortæller, at tydelig information og kontinuerlig italesættelse af vigtigheden af mundhygiejne er afgørende for, at personale og patienter prioriterer mundplejeopgaver. Derudover er

tilgængelighed og kendskab til remedier, fx gode tandbørster og rette tandpasta, også en forudsætning for at udføre optimal mundpleje ude på afdelingerne.

Gevinster

De tilsigtede gevinster i de to indsatser er dels at implementere og dels fastholde bedre mundplejerutiner på Nefrologisk Afdeling til gavn for personale såvel som patienter. Dette skal gøres ved at udbrede viden omkring tandplejerfaglige indsatser blandt personale og patienter.

Sygeplejersken oplever, at der er store faglige gevinster for personalet, der får ny viden og nye handlemuligheder gennem sidemandsoplæring og undervisning af de studerende. Personalet bliver, ifølge sygeplejersken, bedre til at italesætte, prioritere og dokumentere mundplejen. Samtidig oplever sygeplejersken, at der er gevinster for patienterne i form af en højere tilfredshed og bedre mund- og tandsundhed. Patienterne er generelt positivt indstillede og interesserede i at tale med de studerende. Ifølge sygeplejerskerne, skærper det patienternes opmærksomhed på egen mundpleje, hvilket også bevirker, at de bliver bedre til at italesætte det overfor plejepersonalet.

Eftersom praktikken kun afholdes en uge om året, er der stor risiko for aftagende opmærksomhed, hvorfor arbejdsgruppen er ved at udarbejde pjecer og plakater, understøtter fastholdelse af de gode mundhygiejnerutiner. Dertil har de to fokusuger årligt, hvor der særligt rettes opmærksom på tand- og mundhygiejne.

Nefrologiske patienter har rigtig mange komplikationer, hvorfor mundhygiejnen ofte nedprioriteres. Der er behov for en mere struktureret tilgang til mundplejen. De tandplejerstuderende bidrager med specialviden, som ofte er en øjenåbner for sygeplejerskernes mere generelle viden om mundpleje.

– Sygeplejerske

LÆRING TIL ANDRE

Den ansvarlige sygeplejerske har erfaret at...

- Kombinationen af sidemandsoplæring og undervisning fra studerende giver stort fagligt udbytte for plejepersonale og patienter.
- Tilgængelighed af og kendskab til remedier til mundpleje er nødvendig.
- Informationsmateriale, med enkelte visualiseringer af mundplejeopgaver, er en god støtte i implementeringen.
- Opbakning fra klinikledelse er afgørende for, at mundpleje prioriteres af plejepersonalet.

Praktikken er en succes og er igennem årene blevet udvidet til at der er studerende på syv afsnit. Det er win-win for de studerende, sygeplejersker og patienterne, som alle får stort udbytte. Personalet får mange ahaoplevelser ved sidemandsoplæringen. De bliver bedre til at italesætte og dokumentere mundpleje, mens patienterne oplever højere tilfredshed.

– Sygeplejerske

BILAG: KILDER OG LINKS

ANDRE TANDPLEJERFAGLIGE PROJEKTER

Projekt navn	Kort beskrivelse	Land	Link
Odontologisk Landsdele- og Videnscenter, Aarhus Universitetshospital	Et center, som har til formål at bidrage til et godt og sammenhængende tandplejetilbud for patienter, der har en sjælden medfødt sygdom eller tandanomali. Centeret er organisatorisk og fysisk placeret på Aarhus Universitetshospital på Tand-, Mund- og Kæbekirurgisk Afdeling. Centerets aktivitet bygger på et tæt samarbejde mellem hospital og SKT. SKT leverer specialkompetencer inden for relevante områder, bl.a. pæodonti, protetik og ortodonti. Hospitalet leverer kæbekirurgisk specialkompetencer samt nødvendig medicinske kompetencer.	Danmark	Aarhus Universitetshospital
Faste tandplejere på de store hospitaler i Sverige	På de største hospitaler i Sverige er tandplejere fast integreret, men placeret i egen klinik. De har en bred patientgruppe, der bl.a. henvises fra onkologen, kardiologen og behandles typisk før større operationer eller behandlinger. I afdækningen har vi fået kendskab til faglige stillinger på Borås, Mölndal og Oral Medicin Göteborg.	Sverige	Vårdgivarguiden Svensk förening för Orofacial Medicin
Undervisning i tandpleje på Nefrologisk Afdeling, Kolding Sygehus	Nyt projekt på Kolding Sygehus, som har til formål at undervise dialysesygeplejersker i opsporing og vedligeholdelse af kroniske nyrepatienters mundhygiejne. Projektet er under udarbejdelse men udspringer af tidligere erfaringer, hvor tandplejere har undervist sygeplejersker fra afdelingen.	Danmark	
Forsøgsordning med tandplejere på hospitalerne i Norge	En samlet beskrivelse af forsøgsordningen med de fem større hospitaler fra Norge, som arbejder med sundhedspleje organiseret i et tværfagligt miljø på hospitalerne. Formålet er, at tandplejeren skal skabe en naturlig og velfungerende forbindelse mellem hospitalets afdelinger og tandklinikken på hospitalet. Projektet har ydermere fokus på at skabe mere viden om behovet for mund- og tandpleje til patienter, der er indlagt på sygehuset og bidrage til et forsvarligt tilbud i den specialiserede sundhedstjeneste som inkluderer tandpleje.	Norge	Helsedirektoratet.no

ARTIKLER OG STUDIER

Navn	Kort beskrivelse	Organisation	Evt. link
The bedside Oral Exam and Barrow Oral Care Protocol	I USA har de tandplejere som en del af hospitalet. Tandplejerne går rundt på gangene og tilser patienter og observerer forskellige forandringer i mundhulen i den tid, patienterne er indlagte på hospitalet. Tandplejere arbejder sammen med sygeplejerskerne, som patienterne er fortrolige og trykke ved. Den amerikanske tandplejer Cindy Kleiman har skrevet og udgivet flere artikler om tandplejerne kaldet "bedside oral exam" på dansk kaldet bedside anamnese.	Elsevier: Intensive and Critical Care Nursing	The Bedside Oral Exam and the Barrow Oral Care Protocol: Translating evidence-based oral care into practice
Klinisk retningslinje om forebyggelse af postoperative infektioner ved systematisk mundhygiejne i forbindelse med elektivt thoraxkirurgisk indgreb hos voksne patienter	Et dansk videnskabeligt review, der undersøger forebyggelse af posteoperative infektioner ved systematisk mundhygiejne i forbindelse med elektivt thoraxkirurgisk indgreb hos voksne patienter.	Center for Kliniske Retningslinjer	Klinisk retningslinje - Mundhygiejne til voksne borgere og patienter
Intensivsygeplejerskers arbejde med bl.a. mundpleje til intuberede patienter	I 2017 blev der lavet en undersøgelse af intensivsygeplejerskers forudsætninger for at udføre mundpleje hos intuberede patienter, samt af hvordan tandplejere kan bidrage til udviklingen af denne praksis. Det var to tandplejestuderende, der gennemførte undersøgelsen, hvor de i en toårig periode bl.a. lavede observationer på anæstesiaafdelingen på Køge Sygehus.	Danmark. Køge Universitetshospital	Interesserede er velkommen til at henvende sig til Danske Tandplejere, hvis de har interesse i yderligere viden herom.
Interventionsstudie rettet mod mundhuleinfektioner ved kronisk nyresygdom	Et tværfagligt randomiseret, kontrolleret interventionsstudie foretaget af SKT i København i samarbejde med Nefrologisk Klinik ved Rigshospitalet og Skolen for Klinikassistenter og Tandplejere ved KU. Formålet med studiet var at undersøge, hvorvidt halvanden månedens intensiv fokuseret indsats ift. at forbedre tand- og mundhygiejne kan reducere oral inflammation og systemiske inflammationsparametre hos kroniske nyrepatienter i dialyse. Der var fokus på patienter med kronisk nyresygdom, som har flere problemer med tænder og mundhule end raske personer.	Det Sundhedsvidenskabelige Fakultet ved Københavns Universitet	Interesserede er velkommen til at henvende sig til Danske Tandplejere, hvis de har interesse i yderligere viden herom.
Non-surgical treatment of renal transplant patient with multifactorial gingival hyperplasia	En caserapport, som sætter fokus på tandplejernes rolle i behandling og diagnostik af multifaktoriel, lægemiddelbetinget, gingival hyperplasi. Har fokus på tværfagligt samarbejde mellem tandplejere, tandlæger og læger.	University of Copenhagen Faculty of Health and Medical Sciences	

FORENINGER

Foreninger		
Danske Tandplejere	<p>I Danske Tandplejere arbejder foreningens formandskab, fagpolitikere og sekretariat for at styrke tandplejernes position uddannelsesmæssigt, på arbejdsmarkedet og i befolkningen. Danske Tandplejere deltager i arbejdsgrupper nedsat af styrelser og ministerier og udarbejder høringssvar, når vejledninger og lovgivning vedrører tandplejernes fagområder.</p> <p>Danske Tandplejere arbejder for, at tandplejernes kompetencer bliver benyttet hensigtsmæssigt i det odontologiske team til gavn for befolkningens og udsatte gruppers tandsundhed og sundhed.</p>	https://www.dansketandplejere.dk/
Hollandske Tandplejerforening, NVM-mondhygiënist	<p>NVM fremmer professionel, forebyggende mundpleje i Holland. NVM understøtter at forebyggende mundpleje og tandplejere har en oplagt plads sammen med andre leverandører af sundhedsydelser. NVM arbejder sammen med medlemmer, interessenter og forbrugere inden for forebyggende oral sundhedspleje. NVM er uafhængige og arbejder proaktivt og fremadrettet for at fremme kvalitet, pleje af høj kvalitet og professionel praksis.</p>	https://www.nvmmondhygienisten.nl/
Norske Tannpleierforening (NTpF)	<p>Den norske tandplejerforening (NTpF) organiserer tandplejere og arbejder med faglige politiske opgaver, der påvirker tandplejeres faglige praksis. Tandplejerforeningen er en partipolitisk uafhængig faglig organisation for autoriserede tandplejere i den offentlige og private sektor, studerende og professionelle tandplejere.</p>	http://www.tannpleier.no/
Den europæiske sammenslutning af tandplejerforeninger, European Dental Hygienist Federation (EDHF)	<p>Den Europæiske sammenslutning af tandplejerforeninger, er en non-profit organisation som repræsenterer 23 nationale tandplejerforeninger i Europa. Sammenlagt repræsenterer foreningen 38.000 tandplejerfaglige.</p>	https://www.edhf.eu/
International Federation of Dental Hygienists (IFDH)	<p>IFDH er en international ikke-statslig organisation, uden politisk, religiøs eller racemæssig tilknytning. Foreningen er indregistreret i USA som en non-profit organisation. Den formål er at forene centrale tandplejerfaglige organisationer fra hele verden i en fællesmålsætning for at promovere tandsundhed.</p>	http://www.ifdh.org/